

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMAN105 Helyesírás

Tantárgy neve: Helyesírás	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN105, BTMAN305SKS (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Porkoláb Tibor egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Porkoláb Tibor egyetemi docens	
Tantárgyi egység: Helyesírás	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMAN105 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 1T (A szak kerestféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a magyar helyesírás alapelveit és szabályait, és elsajátítsák ezek gyakorlati alkalmazását. Az elméleti kérdések (pl. a négy helyesírási alapelv, egybeírás, különírás, nagy és kis kezdőbetűk, elválasztás, mozaikszavak, mondatközi és mondatzáró írásjelek használata) tárgyalása gyakorlati tesztfeladatok párhuzamos megoldásával történik. A kurzus során kiemelten foglalkozunk napjaink leggyakoribb helyesírási problémáival az újonnan megjelent helyesírási kézikönyvek tükrében.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Tisztában van a nyelvtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, a helyesírás alapelveivel és szakkifejezéseivel. Ismeri a nyelv írásbeli szabályrendszerét. <i>képesség:</i> A nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző kérdéseiről megfelelően, választékos stílusban képes írni és beszélni. Tisztában van a magyar nyelv helyesírási szabályaival. <i>attitűd:</i> Tudatosan képviseli a megismert szaknyelvi, kommunikációs, helyesírási, nyelvhelyességi normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősséget vállal szövegeiért. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány foglalkozik.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Év eleji felmérő teszt 2. A hagyományos írásmód kritikus pontjai I. Közszavak 3. A hagyományos írásmód kritikus pontjai II. Tulajdonnevek 	

4. Az elválasztás, szótagolás (különös tekintettel a többszörösen összetett szavakra)
5. A toldalékok hasonulása I.
6. A toldalékok hasonulása II.
7. Az intézménynevek helyesírása
8. A földrajzi nevek helyesírása
9. Címek, díjak helyesírása
10. Egyéb tulajdonnévfajták helyesírási problémái
11. Egybeírás, különírás I. (Alárendelések)
12. Egybeírás, különírás II. (Mellérendelések)
13. Mozcószabály
14. Felmérő teszt

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

A magyar helyesírás szabályai (12. kiadás). 2015. Akadémiai Kiadó, Bp.

Magyar Tudományos Akadémia online helyesírási szótára:

<http://helyesiras.mta.hu/helyesiras/default/index>

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Bozsik Gabriella–V. Raisz Rózsa 1996. *Helyesírásunk elvi és gyakorlati kérdéseiből.*

Tanulmányok, cikkek, feladatok. Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger

Bozsik Gabriella–V. Raisz Rózsa 2000. *Helyesírás és tanárképzés. A Nagy J. Béla országos helyesírási versenyek előadásai, egyéb tanulmányok és feladatsorok.* Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger